

Chwała Zwycięzcom- Pamięć Powstania Wielkopolskiego.

Powstanie Wielkopolskie, wybuchło 27 grudnia 1918 roku i doprowadziło do wyzwolenia spod władzy niemieckiej prawie całej Wielkopolski, co sprawia, że było jedyną tak dużą, udaną akcją zbrojną w naszej historii.

Iskrą, która przyczyniła się do wybuchu powstania był przyjazd do Poznania w dniu 26 grudnia, wybitnego pianisty, męża stanu Ignacego Jana Paderewskiego. Następnego dnia Polacy zgromadzili się pod budynkiem Bazaru, w którym zatrzymał się Paderewski. Niemcy zorganizowali kontrpochód, w czasie którego zniszczyli siedzibę Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej – polskiej władzy państwowej, uznanej przez Polski Sejm Dzielnicowy.

Walki wybuchły w godzinach popołudniowych 27 grudnia. Pierwsze strzały padły przy Prezydium Policji mieszczącym się naprzeciw budynku Teatru Miejskiego i przy Bazarze. Pierwszą ofiarą wśród powstańców był Franciszek Ratajczak. Powstańcy opanowali Poczta, Dworzec Główny, kilka redut systemu fortecznego Poznania. 28 grudnia Polacy zdobyli Cytadelę, fort Grolmann i arsenał przy ul. Wielkie Garbary. 6 stycznia przejęto lotnisko Ławica. W pierwszym okresie walk do 8 stycznia 1919 wyzwolono większą część Wielkopolski.

Walki o zdobycie kolejnych obszarów i ugruntowanie zdobyczy powstańczych trwały do 16 lutego 1919. Tego dnia w Trewirze podpisano układ przedłużający rozejm między państwami Ententy a Niemcami, który objął również front wielkopolski. Armia Wielkopolska została uznana za wojsko sprzymierzone.

Pierwszym naczelnym dowódcą powstania wielkopolskiego był Stanisław Taczak, który był świetnym dowódcą i doskonałym wojskowym organizatorem, to on przekształcił wielkopolskie oddziały powstańcze w regularną armię. W momencie objęcia stanowiska dowódcy powstania otrzymał promocję na stopień majora. 16 stycznia 1919 roku przekazał dowództwo gen. Józefowi Dowborowi-Muśnickiemu.

Powstanie Wielkopolskie nie było co prawda jedynym zwycięskim powstaniem w dziejach Polski, ale niewątpliwie było największym zwycięskim zrywem i jedynym, które zrealizowało wszystkie założone cele. Stało się to możliwe dzięki świetnej organizacji i zdecydowanym działaniom, ale także wysokiej samoorganizacji Wielkopolan. Niepodległość była sprawą całego społeczeństwa, Polacy działali w bankach ludowych, towarzystwach gimnastycznych, czy też czytelnich. Takie postacie jak Hipolit Cegielski, Karol Marcinkowski czy ks. Augustyn Szamarzewski, pokazały, że polskości nie jest w stanie wymazać żadna siła.

W samym Poznaniu jest kilkadziesiąt miejsc pamięci związanych z Powstaniem Wielkopolskim oto kilka z nich:

1. Pomnik Powstańców Wielkopolskich

2. Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919

3. Tablica upamiętniająca śmierć Franciszka Ratajczaka

4. Tablica poświęcona Ignacemu Paderewskiemu

5. Miejsce złożenia przysięgi żołnierskiej przez powstańców wielkopolskich.

6. Tablica poświęcona głównodowodzącym powstania wielkopolskiego.

7. Tablica na ścianie przy hotelu Royal

8. Pomnik upamiętniający zdobycie lotniska w Ławicy

9. Cmentarz powstańców wielkopolskich na Cytadeli

10. Tablica na ulicy św. Marcin 75

